

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

30 mai 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Nicolae Gordilă,
Judecători Iurie Diaconu, Elena Covalenco,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Dorina Tăut, împotriva sentinței Judecătoriei Strășeni din 07 noiembrie 2017 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 februarie 2018, în privința inculpatului

*Bucatari Ivan XXXX, născut la
XX XXXXX XXXX, originar și locuitor al r-nul XXXXX,
s. XXXXX, str. XXXXX XX, cetățean al R. Moldova,
fără antecedente penale.*

*Termenul de examinare,
instanța de fond: 20.04.2017 – 07.11.2017,
instanța de apel: 11.12.2017 – 06.02.2018,
instanța de recurs: 20.04.2018 – 30.05.2018.*

Asupra recursului menționat, Colegiul penal,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Strășeni din 07 noiembrie 2017, Bucatari Ivan a fost condamnat în baza art. 145 alin. (2) lit. e¹), j) Cod penal la 20 de ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis, începând din 07.11.2017, cu includerea perioadei aflării în arest preventiv de la 15.02.2017 până la 12.12.2017.

Cheltuielile judiciare suportate la efectuarea expertizelor judiciare, în sumă de 20.936 lei au fost trecute în contul statului.

2. Instanța de fond a constatat că la 15 februarie 2017, orele 19.30, aflându-se în domiciliul părintesc din r-nul XXXXX, s. XXXXX, str. XXXXX XX, inculpatul Bucatari I., fiind în stare de ebrietate alcoolică, a inițiat o ceartă cu mama sa, Bucătari I. și, acționând cu intenție directă, conștientizând pericolul

social al acțiunilor sale ilegale, urmărind scopul de omor, în vederea realizării scopului lui infracțional, a luat din curtea casei o bucată de beton și, revenind în interiorul odăii unde se afla mama sa, i-a aplicat, cu deosebită cruzime, multiple lovituri cu obiectul dat și cu pumnii în regiunea capului.

În continuarea acțiunilor sale infracționale, urmărind același scop, în timp ce mama sa, Bucătari I. era jos la podea însângerată și gemea, i-a incendiat cu mucul de la țigară haina de pe corp, în care era îmbrăcată aceasta, aprinzându-se astfel și, în rezultat, cauzându-i puternice dureri fizice și psihice.

În timp ce Bucătari I. ardea, el a luat o bucată de lemn care era în odaia în cauză și l-a introdus în vaginul ultimei.

Prin acțiunile sale, inculpatul i-a cauzat victimei leziuni corporale grave periculoase pentru viață, sub formă de traumă cranio-cerebrală cu plăgi în regiunea capului și feței, echimoze pe față, excoriații pe cap, față și mucoasa cavității bucale, hemoragie sub conjunctiva ochiului drept și hemoragii subarahnoidale, precum și arsuri termice de gradul I, II și III pe față, urechea dreaptă, gât și trunchi, hiperemia (combustie termică) mucoasei căilor respiratorii, echimoze și excoriații pe membrele superioare, excoriații în regiunea organelor genitale, leziuni corporale care au provocat șoc traumatic, hemoragie și combustional, în urma asocierii cărora Bucătari I. a decedat în Secția reanimare a Spitalului raional Călărași la 16.02.2017, ora 09.00, leziunile corporale fiind în legătură cauzală directă cu survenirea decesului.

Instanța a considerat că vina inculpatului este demonstrată integral prin probele administrate și i-a încadrat acțiunile în baza art. 145 alin. (2) lit. e¹), j) Cod penal, ca omorul unei persoane, săvârșit cu o deosebită cruzime, asupra unui membru de familie.

La stabilirea pedepsei inculpatului, instanța a ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75-78 Cod penal.

Totodată, instanța a conchis că, în conformitate cu prevederile art. 227 alin. (1), (2) pct. 2), 229 alin. (1) Cod de procedură penală, compensarea cheltuielilor judiciare suportate în legătură cu efectuarea expertizelor în sumă de 20.936 lei urmează a fi trecute în contul statului, ținând cont de obligația statului, reprezentat de organul de urmărire penală, la îndeplinirea acțiunilor procedurale penale necesare pentru realizarea scopului procesului penal și stabilirea adevărului în procesul penal.

3. Procurorul în Procuratura raionului Călărași, Eugeniu Șlicari, a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie încasate de la inculpat cheltuielile judiciare în mărime de 20.936 lei, suportate la efectuarea expertizelor judiciare.

Apelantul a invocat că potrivit art. 229 alin. (1), (2) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului. Instanța poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, cu excepția sumelor plătite interpreților, traducătorilor, precum și apărătorilor, în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistență juridică garantată de

stat, atunci când interesele justiției o cer și condamnatul nu dispune de mijloacele necesare.

Alin. (3) al aceluiași articol prevede că instanța poate elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul sau persoana care trebuie să suporte cheltuielile judiciare în caz de insolvabilitate a acestora sau dacă plata cheltuielilor judiciare poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținerea lor.

Astfel, soluția instanței de fond de a trece cheltuielile judiciare în contul statului contravine normelor legale și urmează a fi încasate de la inculpat pentru a fi recuperate cheltuielile suportate de instituțiile medicale la efectuare expertizelor judiciare, luând în calcul și mărimea acestora, circumstanțele excepționale ale cazului, personalitatea inculpatului și situația materială a acestuia.

3.1. Avocata Silvia Secui și inculpatul, la fel, au declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care ultimul să fie achitat.

Apelanții au indicat că instanța de fond nu a examinat obiectiv și multilateral fondul cauzei.

Or, vinovăția inculpatului nu a fost demonstrată, iar fapta incriminată nu a fost săvârșită de acesta.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 februarie 2018, apelurile au fost respinse, ca nefondate.

Instanța de apel a statuat că instanța de fond corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a concluzionat că inculpatul a săvârșit infracțiunea incriminată.

Totodată, cheltuielile judiciare în sumă de 20.936 lei suportate la efectuarea expertizelor judiciare nu urmează a fi recuperate din contul inculpatului, acestea fiind executate în baza ordonanțelor acuzării și organului de urmărire penală, iar potrivit art. 143 Cod de procedură penală, aceste cheltuieli urmează a fi trecute în contul statului.

Conform art. 143 Cod de procedură penală, plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin. (1) se face din contul mijloacelor bugetului de stat.

Potrivit art. 227 alin. (3) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate.

În corespundere cu art. 228 alin. (4) Cod de procedură penală, expertul, specialistul, interpretul, traducătorul au dreptul la recompensă pentru executarea obligațiilor, afară de cazurile când le-au executat în cadrul unei însărcinări de serviciu, iar potrivit art. 15² alin. (2) al Legii nr. 1086 din 23.06.2000, cu privire la expertiza judiciară, constatările tehnico-științifice și medico-legale, expertiza în cauzele penale se efectuează de către expert fără perceperea taxei.

Deci, prin prisma art. 143 Cod de procedură penală, expertizele judiciare în speță, au fost efectuate la indicația organului de urmărire penală, iar în cazurile când expertiza a fost dispusă de către organul de urmărire penală sau de către instanța de judecată la solicitarea acuzării, plățile necesare pentru efectuarea expertizei vor fi achitate din contul mijloacelor bănești ale bugetului de stat.

5. Procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Dorina Tăut, a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea acestei decizii în partea ce ține de încasarea cheltuielilor judiciare și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Recurenta a indicat că art. 227 alin. (3) Cod de procedură penală stipulează că cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate.

Aceasta fiind o normă generală, nu obligă statul să suporte cheltuielile, ci să le achite la momentul necesar pentru a facilita operativitatea acțiunilor organului de urmărire penală și pentru a nu condiționa termenul rezonabil prin încasarea cheltuielilor judiciare de la părțile în proces.

Totodată, legislatorul a expus suficient de clar în art. 229 Cod de procedură penală obligativitatea suportării cheltuielilor judiciare de către condamnat.

Or, efectuarea cheltuielilor judiciare într-o cauză penală este provocată de săvârșirea unei infracțiuni, care impune desfășurarea urmăririi și a judecării cauzei pentru aplicarea legii penale celui ce a comis-o, iar cheltuielile judiciare sunt imputabile inculpatului condamnat pentru săvârșirea infracțiunii, temeiul juridic fiind vinovăția sa infracțională, deoarece fără săvârșirea infracțiunii astfel de cheltuieli nu s-ar fi efectuat.

Obligația inculpatului de a suporta cheltuielile judiciare este principală și integrală, întrucât săvârșirea unei infracțiuni atrage în mod inevitabil desfășurarea urmăririi penale și a judecării cauzei, pentru a i se aplica pedeapsa infractorului, obligația de a suporta cheltuielile judiciare îi revine în principal acestuia, chiar dacă partea vătămată și partea civilă au determinat, prin cererile lor, producerea unor cheltuieli. La fel, obligația de a suporta cheltuielile judiciare este integrală, incluzând toate cheltuielile necesare pentru pronunțarea unei hotărâri de condamnare de către prima instanță.

Prin urmare, cheltuielile de judecată suportate de stat în speță, urmează a fi încasate din contul inculpatului.

În drept, recursul este fondat pe temeiul din art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală – instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar nominalizat pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv și în temeiul când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul vizat și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar al procurorului, se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârilor contestate, inclusiv cele reproduse în pct. 2., 4. din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanțele de fond și de apel au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind chestiunea cheltuielilor judiciare în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală, corect ținând cont de prevederile art. 385 alin. (1) pct. 14), 227 alin. (1) și (3), 143 alin. (1) pct. 1), 3), 6) Cod de procedură penală, care prescriu expres că la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează cine și în ce proporție trebuie obligat să plătească cheltuielile judiciare, suportate pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal, care se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate, expertiza se dispune și se efectuează, în mod obligatoriu, pentru constatarea cauzei morții, stării psihice și fizice a bănuitului, învinuitului, inculpatului – în cazurile în care apar îndoieli cu privire la starea de responsabilitate sau la capacitatea lor de a-și apăra de sine stătător drepturile și interesele legitime în procesul penal, altor cazuri când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul în cauză, instanța de apel just, argumentat și în limitele competenței legale statuând că, în speță, cheltuielile pentru efectuarea expertizei medico-legale ale cadavrului, judiciare și psihiatrice urmează a fi făcute din contul mijloacelor bugetului de stat, instanța de apel pronunțându-se argumentat asupra tuturor motivelor invocate în apelul acuzării.

Pe lângă aceasta, recursul ordinar, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 5. din prezenta decizie, este întemeiat doar pe critica modului în care instanțele au apreciat circumstanțele cauzei în latura cheltuielilor judiciare.

Însă, pornind de la relevanțele art. 229 alin. (1) și (3), 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, instanța de judecată *poate* obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, instanța *poate* elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanțelor de fond și de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea circumstanțelor cauzei în aspectul cheltuielilor judiciare în alt sens decât cel pe care îl propune acuzarea este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel, este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în recurs au constituit deja obiect de examinare în instanțele de fond și de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 2. – 5. din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor pricinii care

au fost puse la baza sentinței, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița versus Moldova*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanțele de fond și de apel nu au comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că hotărârile contestate conțin motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, instanța de apel pronunțându-se argumentat asupra tuturor motivelor invocate în apelul acuzării, și că recursul ordinar este vădit neîntemeiat.

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Astfel, odată ce recursul de pe rol este vădit neîntemeiat, el urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Dorina Tăut, împotriva sentinței Judecătoriei Strășeni din 07 noiembrie 2017 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 februarie 2018, în privința inculpatului Bucatari Ivan XXX, pe motiv că este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 27 iunie 2018.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Elena Covalenco